

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 117/2019-34

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Borisom Bednárom, Štefánikova 873/9, Poprad, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Sžk 29/2019 z 28. novembra 2019 takto

rozhodol:

1. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Sžk 29/2019 z 28. novembra 2019 **boli porušené** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Sžk 29/2019 z 28. novembra 2019 **zrušuje a vec vracia** Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.
3. Najvyšší súd Slovenskej republiky **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **375,24 eur** a zaplatiť ich advokátovi JUDr. Borisovi Bednárovi, Štefánikova 873/9, Poprad, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 18. marca 2020 a doplnenou 10. marca 2021 domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 S 46/2016-87 z 20. októbra 2017

a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 2 Sžk 29/2019 z 28. novembra 2019.

2. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 117/2021-14 z 23. marca 2021 ústavnú sťažnosť prijal na ďalšie konanie v časti námietky porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy Slovenskej republiky a jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu; vo zvyšnej časti, t. j. vo vzťahu k rozhodnutiu krajského súdu č. k. 6 S 46/2016-87 z 20. októbra 2017 ústavnú sťažnosť odmietol pre nedostatok právomoci.

3. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplynulo, že sťažovateľ (žalobca) sa správnou žalobou domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „orgán verejnej správy“), č. OU-PO-OVBP2-2016/38825/116374/ŠSS-ZV z 26. októbra 2016, ktorým potvrdil rozhodnutie [REDAKOVANÉ], č. j. SÚ 5163/2013-Ši zo 14. apríla 2014, ktorým podľa § 88 ods. 1 písm. d) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov nariadil sťažovateľovi a [REDAKOVANÉ] odstrániť stavbu nazvanú ako „Predajné stánky rýchleho občerstvenia“ na pozemku parc. č. [REDAKOVANÉ]

4. Krajský súd rozsudkom č. k. 6 S 46/2016-87 z 20. októbra 2017 žalobu sťažovateľa zamietol ako nedôvodnú, pretože dospel k záveru, že postup a rozhodnutie orgánu verejnej správy sú v súlade so zákonom. Preskúmaním napadnutého konania orgánu verejnej správy krajský súd zistil jednak to, že dôvodom nariadenia odstránenia uvedenej stavby bol jej dočasný charakter, pričom uplynul čas jej trvania, ako aj účel, na ktorý bola zriadená, ako aj to, že sťažovateľ predmetné pozemky od roku 2009 užíval bez právneho dôvodu, pričom Pamiatkový úrad Slovenskej republiky ako správca pozemkov odmietol uzavrieť nájomnú zmluvu so sťažovateľom a trval na odstránení uvedenej stavby.

5. Najvyšší súd napadnutým uznesením kasačnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako neprípustnú podľa § 459 písm. d) Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“) pre nesplnenie podmienky povinného zastúpenia advokátom vyplývajúcej z § 449 ods. 1 SSP. V odôvodnení uvedeného rozhodnutia najvyšší súd konštatoval, že kasačná sťažnosť bola spísaná advokátom JUDr. Borisom Bednárom, Štefánikova 873/9, Poprad (ďalej len „advokát“). Prílohou kasačnej sťažnosti bolo plnomocenstvo z 2. januára 2018, ktorým sťažovateľ splnomocnil advokáta okrem iného „na zastupovanie v konaní o kasačnej sťažnosti proti rozhodnutiu KS Prešov 6S/46/2016“; toto plnomocenstvo bolo na strane splnomocniteľa podpísané nečitateľným podpisom sťažovateľa, avšak na strane splnomocnenca chýbal vlastnoručný podpis osoby advokáta. Krajský súd uznesením č. k. 6 S 46/2016-131 zo 17. júla 2019 vyzval sťažovateľa, aby v lehote 10 dní od doručenia tohto uznesenia predložil plnomocenstvo na spísanie kasačnej sťažnosti a zastupovanie v konaní o kasačnej sťažnosti advokátom, pričom sťažovateľa poučil, že ak výzve nevyhovie, kasačný súd kasačnú sťažnosť odmietne. Podaním z 19. augusta 2019 advokát predložil plnomocenstvo z 2. januára 2018, ktorým ho sťažovateľ splnomocnil okrem iného „na spísanie kasačnej sťažnosti a zastupovanie v konaní o kasačnej sťažnosti proti OÚ Prešov vo veci rozsudku KS prešov 6S/46/2016 zo dňa 20. 10. 2017“; aj toto plnomocenstvo bolo na strane splnomocniteľa podpísané nečitateľným podpisom sťažovateľa a na strane splnomocnenca chýbal vlastnoručný podpis osoby

advokáta. Najvyšší súd v rámci skúmania podmienok konania zistil, že plnomocenstvo na spísanie kasačnej sťažnosti a zastupovanie v konaní o kasačnej sťažnosti v danej veci nie je platne udelené. Plnomocenstvo je jednostranný úkon zastúpeného, ktorý preukazuje existenciu právneho vzťahu zastúpenia, oprávnenie zástupcu konať za zastúpeného a tiež rozsah zastúpenia. Nevyhnutnou obsahovou náležitosťou plnomocenstva je jeho rozsah a preukázaná vôľa plnomocenstvo splnomocnenom prijať, inak je plnomocenstvo neplatné (uznesenie najvyššieho súdu č. k. 7 MCdo 6/2013 zo 14. mája 2014). Na základe uvedeného najvyšší súd dospel k záveru, že sťažovateľ v konaní nepreukázal, že podal kasačnú sťažnosť v zastúpení advokátom, čím nepreukázal plnomocenstvo na spísanie kasačnej sťažnosti a zastupovanie v konaní o kasačnej sťažnosti advokátom.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti [čl. 127 ústavy a § 122 a nasl. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] vyslovil presvedčenie, že ním predložené plnomocenstvo z 2. januára 2018 nevzbudzovalo pochybnosti o tom, kto ho udelil a komu bolo udelené, o rozsahu plnomocenstva ani o tom, že advokát plnú moc prijal, preto pokiaľ najvyšší súd kasačnú sťažnosť sťažovateľa odmietol pre nesplnenie podmienky povinného zastúpenia advokátom vyplývajúcej z § 449 ods. 1 SSP, porušil tým jeho základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivý súdny proces.

III.

Vyjadrenie najvyššieho súdu, zúčastnených osôb a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie najvyššieho súdu:

7. Na ústavnú sťažnosť sťažovateľa reagoval najvyšší súd listom č. KP 3/2021-198 z 22. apríla 2021, v ktorom uviedol, že z jeho strany nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu ani práva na spravodlivý súdny proces. Najvyšší súd bol povinný prioritne skúmať, či sú splnené náležitosti kasačnej sťažnosti, či je kasačná sťažnosť spísaná advokátom a či je sťažovateľ v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom (§ 449 ods. 1 SSP). Kasačná sťažnosť sťažovateľa bola síce spísaná právnym zástupcom – advokátom, čo je jednoznačne preukázané z obsahu kasačnej sťažnosti a hlavičkového papiera, ktorý advokát používa. Súčasne bolo prílohou kasačnej sťažnosti plnomocenstvo z 2. januára 2018 podpísané sťažovateľom ako splnomocniteľom. V plnomocenstve opakovane predloženom právnym zástupcom sťažovateľa aj na základe výzvy krajského súdu absentuje prejav vôle právneho zástupcu sťažovateľa (advokáta) ako splnomocnenca prijať plnomocenstvo udelené sťažovateľom ako splnomocniteľom. Takáto vôľa splnomocnenca sa prejavuje jeho vlastnoručným podpisom, čo v prípade splnomocnenia udeleného sťažovateľom opakovane absentuje. Keďže v splnomocnení udelenom sťažovateľom na spísanie kasačnej sťažnosti a na zastupovanie v konaní o kasačnej sťažnosti absentuje výslovný prejav vôle advokáta ako nevyhnutná obsahová náležitosť plnomocenstva, toto plnomocenstvo považoval najvyšší súd za neplatné.

III.2. Vyjadrenie zúčastnených osôb:

8. Ústavný súd o podanej ústavnej sťažnosti upovedomil účastníkov konania ako zúčastnené osoby s tým, že majú právo vyjadriť sa k nej v lehote 10 dní od doručenia upovedomenia.

9. Na upovedomenie ústavného súdu reagoval len orgán verejnej správy (žalovaný), ktorý vo vyjadrení z 21. apríla 2021 uviedol, že nie je v jeho pôsobnosti zodpovedať otázku nastolenú ústavným súdom v uznesení o prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, t. j. či skutočnosť, že plnomocenstvo žalobcu (vopred) udelené advokátovi na spísanie kasačnej sťažnosti a zastupovanie v konaní o kasačnej sťažnosti (ako jednostranný právny úkon) neobsahuje explicitný prejav vôle advokáta, že takéto splnomocnenie prijíma, predstavuje prekážku, ktorá bráni kasačnému súdu rozhodnúť o kasačnej sťažnosti spísanej advokátom.

10. Podľa pripojených poštových doručení bolo upovedomenie ústavného súdu doručené [REDAKOVANÉ] (ďalšej účastníčke v 1. rade) 13. apríla 2021, [REDAKOVANÉ] (ďalšiemu účastníkovi v 2. rade) 8. apríla 2021, [REDAKOVANÉ] (ďalšiemu účastníkovi v 3. rade) 8. apríla 2021 a [REDAKOVANÉ] (ďalšiemu účastníkovi vo 4. rade) 8. apríla 2021, ktorí svoje oprávnenie vyjadriť sa k ústavnej sťažnosti nevyužili.

III.3. Replika sťažovateľa:

11. Sťažovateľ k vyjadreniu najvyššieho súdu a vyjadreniu zúčastnenej osoby, ktoré boli zaslané jeho právnomu zástupcovi 17. mája 2021, repliku nepodal; poštová zásielka sa 2. júna 2021 vrátila ústavnému súdu ako neprevzatá v odbernej lehote.

IV.

K ústnemu pojednávaniu

12. Ústavný súd v danom prípade upustil od ústneho pojednávania, pretože na základe podaní účastníkov dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

V.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

13. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu č. k. 2 Sžk 29/2019 z 28. novembra 2019 (bod 5), ktoré sťažovateľ považuje za arbitrárne, pričom tvrdí, že vzhľadom na jeho riadne zastúpenie advokátom v konaní o kasačnej sťažnosti nebol dôvod na jej odmietnutie kasačným súdom (bod 6).

14. Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. US 311/05). Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné (IV. US 43/04). O svojvôli (arbitrárnosti) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom

by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05, ZNaU 100/2005).

15. Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

16. Článok 46 ods. 2 ústavy zaručuje ústavné právo fyzických osôb a právnických osôb, ktoré obhájiteľným spôsobom tvrdia, že boli na svojich právach ukrátené rozhodnutím orgánu verejnej správy obrátiť sa na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak, pričom z právomoci súdu nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd. Obhájiteľnosť tvrdenia v danom prípade znamená, že vzhľadom na právnu úpravu a na okolnosti prípadu bolo konkrétne rozhodnutie orgánu verejnej správy spôsobilé zasiahnuť do práv alebo právom chránených záujmov fyzických osôb alebo právnických osôb, ktoré tvrdia, že boli rozhodnutím orgánu verejnej správy dotknuté. V tomto rozsahu (pokiaľ ide o garantovanie práva na prístup k súdu) predstavuje ustanovenie čl. 46 ods. 2 ústavy *lex specialis* vo vzťahu k všeobecnejšiemu ustanoveniu čl. 46 ods. 1 ústavy. Aj v prípadoch, keď právo na prístup k súdu účastníka súdneho konania má svoj ústavný základ v čl. 46 ods. 2 ústavy, je súd konajúci vo veci viazaný princípmi spravodlivého súdneho konania vyplývajúcimi z čl. 46 ods. 1 ústavy. Obsah základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva iba v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Zahŕňa taktiež právo na určitú kvalitu súdneho konania definovanú procesnými garanciami spravodlivého súdneho konania, ako je napr. právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktorá má byť v konkrétnom prípade poskytnutá. Zásada spravodlivosti obsiahnutá v práve na spravodlivé súdne konanie totiž vyžaduje, aby sudy založili svoje rozhodnutia na dostatočných a právne relevantných dôvodoch zodpovedajúcich konkrétnym okolnostiam prerokúvanej veci (m. m. III. ÚS 305/08). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

17. Aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 dohovoru uvádza, že hoci tento článok zaväzuje súd, aby odôvodnil svoje rozhodnutie, neznamená to, aby na každý argument strany konania dal podrobnú odpoveď (rozsudok ESLP vo veci Van Hurk v. Holandsko z 19. 4. 1994, sťažnosť č. 16034/90, § 61). Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Rozsah, na ktorý sa povinnosť súdov odôvodniť svoje rozhodnutia vzťahuje, môže byť podľa povahy rozhodnutia rôzny. Medziiným, je potrebné zohľadniť aj rôznorodosť návrhov, ktoré strana konania môže podať na sudy, ako aj rozdiely existujúce v zmluvných štátoch v súvislosti s právnou úpravou, zvyklosťami, právnymi názormi a vynášaním a vyhotovovaním rozhodnutí (rozsudok ESLP vo veci Ruiz Torija a Hiro Balani v. Španielsko z 9. 12. 1994, sťažnosť

č. 18390/91). Skutočnosť, že súd neprejedná každú podrobnosť tvrdenú stranou konania, nie je sama osebe v rozpore s požiadavkou spravodlivého prejednaní veci. Podstatné však je, aby sa neprehliadlo právo strany konania byť vypočutou a aby súd posúdil tvrdenia strany konania, hoci sa to explicitne neodrazí v konečnom rozhodnutí (rozhodnutie č. 10153/82 z 13. 10. 1986, D. R. 49, s. 67, 74).

18. V danom prípade najvyšší súd napadnutým uznesením kasačnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako neprípustnú podľa § 459 písm. d) SSP pre nesplnenie podmienky povinného zastúpenia advokátom vyplývajúcej z § 449 ods. 1 prvej vety SSP, pričom za rozhodujúcu skutočnosť považoval to, že plnomocenstvo neobsahovalo vlastnoručný podpis advokáta ako dôkaz, že prejavil vôľu plnomocenstvo prijať (bod 5).

19. Ústavný súd ústavnú sťažnosť prijal na ďalšie konanie kvôli zodpovedaniu otázky, či skutočnosť, že plnomocenstvo žalobcu (vopred) udelené advokátovi na spísanie kasačnej sťažnosti a zastupovanie v konaní o kasačnej sťažnosti (ako jednostranný právny úkon) neobsahuje explicitný prejav vôle advokáta, že takéto splnomocnenie prijíma, predstavuje prekážku, ktorá bráni kasačnému súdu rozhodnúť o kasačnej sťažnosti spísanej advokátom (bod 2).

20. Kasačnú sťažnosť považuje ústavný súd za účinný právny prostriedok, ktorý Správny súdny poriadok priznáva účastníkom správneho súdneho konania ochranu ich základných práv a slobôd (§ 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

21. „Kasačná sťažnosť je široko otvoreným mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorým je možné napadnúť právoplatné rozhodnutie krajského súdu vydané v správnom súdnictve. Kasačnou sťažnosťou sa možno domáhať nápravy tak v hmotnoprávných otázkach, ako aj nápravy vadného procesu. Kasačnú sťažnosť možno podať tak proti rozhodnutiu vo veci samej, ako aj proti veľkej časti procesných rozhodnutí (odmietnutie podania, zastavenie konania a pod.), avšak vždy iba z niektorého dôvodu, ktorá zákon vypočítava a presne vymedzuje v § 440 SSP.“ (Baricová, J., Fečík, M., Števcík, M., Filová, A. a kol. *Správny súdny poriadok. Komentár*. Bratislava : C. H. Beck, 2018, s. 1591.)

22. Ústavný súd už v uznesení č. k. III. ÚS 33/2018 z 30. januára 2018 (ZNUÚS 59/2018) okrem iného judikoval, že niet pochyb, že procesné odmietnutie správnej žaloby má priamy dopad na podobu poskytovanej súdnej ochrany, a tým i na základné právo žalobcu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy.

23. Obligatórne kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa advokátom v konaní o kasačnej sťažnosti vrátane spísania kasačnej sťažnosti v zmysle § 449 ods. 1 SSP treba chápať aj ako jednu z procesných podmienok správneho súdneho konania, resp. konania o kasačnej sťažnosti.

24. Podmienka podania opravného prostriedku právnikom u vyšších súdov je podľa ESLP bežnou súčasťou právnych systémov v rade krajín Rady Európy [rozsudok z 24. novembra 1986 vo veci *Gillow v. Spojené kráľovstvo* (sťažnosť č. 9063/80), bod 69]. Dohovor nezakazuje členským štátom zakotviť vo svojich národných úpravách povinné zastúpenie účastníkov právnickými profesionálmi pred vyššími súdmi; takáto požiadavka môže byť primeraná a má legitímny účel a cieľ, ktorý sleduje, je v skutočnosti výhodná pre tých, ktorí hľadajú ochranu svojich práv pred vnútroštátnymi súdmi. Konania pred vrcholnými justičnými orgánmi sú zvyčajne zložité

a cieľom povinného právneho zastúpenia je v skutočnosti zabezpečiť právo na prístup k súdu. Požiadavka na zastúpenie právnikom v konaní pred vyšším súdom tak sama osebe neporušuje princípy, na ktorých je dohovor založený [rozsudok z 2. októbra 2007 vo veci Komanický v. Slovensko (sťažnosť č. 56161/00), bod 87, 891 rozhodnutí o prijateľnosti z 20. septembra 2011 vo veci Kryžová v. Česká republika (sťažnosť č. 54337/10)].

25. „Povinné zastúpenie advokátom sa nesmie chápať ako obmedzenie prístupu k správneému súdu, ale vzhľadom na to, že spísanie kasačnej sťažnosti je náročným procesným úkonom vyžadujúcim právnické vzdelanie, treba ho vnímať ako spôsob eliminovania podaní, ktoré nie sú perfektné. Je veľmi pravdepodobné, že laik by nedokázal tento procesný úkon sformulovať a pripraviť tak, aby tým neutrpel na svojich právach (kasačný súd je napr. viazaný rozsahom kasačnej sťažnosti a sťažnostnými bodmi, sťažnostné body možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti). V kasačnom konaní sa spor vedie spravidla o výklad práva, pričom zhromaždenie relevantnej argumentácie pre kasačný súd vyžaduje vysokú orientáciu v stovkách právnych predpisov a tiež veľmi dobrú znalosť judikatúry vrcholných súdov. Zastúpenie sťažovateľa právnym profesionálom sa preto javí ako veľmi účinný prostriedok hájenia práv sťažovateľa, ktorý by mal viesť k jasnému a rýchlemu rozhodnutiu.“ (Baricová, J., Fečík, M., Števček, M., Filová, A. a kol. *Správny súdny poriadok. Komentár*. Bratislava : C. H. Beck, 2018. s. 1668.)

26. O povinnom zastúpení advokátom v kasačnom konaní musia byť účastníci konania poučení už v rozsudku správneho súdu (§ 139 ods. 1 SSP).

27. V danom prípade krajský súd v rozsudku č. k. 6 S 46/2016-87 z 20. októbra 2017 (bod 4) poučil účastníkov konania (okrem iného aj) o zastúpení advokátom v konaní o kasačnej sťažnosti (§ 449 ods. 1 prvej vety SSP).

28. «Splnomocnenie je jednostranným úkonom zastúpeného, ktorý plní predovšetkým legitimačnú funkciu. Jeho platnosť a záväznosť nie je podmienená tým, že zástupca splnomocnenie prijme a toto prijatie potvrdí priamo na splnomocnení svojím podpisom. Dezinterpretácia v praxi pri tejto otázke vzniká zrejme v dôsledku znenia § 23 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého vzniká zastúpenie na základe dohody o plnomocenstve (správnejšie zrejme „dohody o zastúpení“ alebo len „dohody“). To však nič nemení na závere, že písomné splnomocnenie v zmysle § 92 ods. 1 Civilného sporového poriadku v spojení s § 25 Správneho súdneho poriadku nie je dohodou a nevyžaduje žiadny individuálny prejav vôle zástupcu. Argument v zmysle prípadných pochybností správneho súdu o súhlase zástupcu s udelením splnomocnenia je neopodstatnený, keďže z akéhokoľvek úkonu zástupcu v mene zastúpeného možno konkludentne vyvodiť, že zástupca so splnomocnením súhlasí a svoje oprávnenie konať v mene splnomocniteľa reálne vykonáva.» (Baricová, J., Fečík, M., Števček, M., Filová, A. a kol. *Správny súdny poriadok. Komentár*. Bratislava : C. H. Beck, 2018, s. 355.)

29. Všeobecná právna úprava zastupovania fyzických osôb a právnických osôb nestanovuje explicitný prejav splnomocnenej osoby o tom, že splnomocnenie prijíma ako obligatórnu súčasť plnej moci (jednostranného právneho úkonu), preto vyžadovanie tohto prejavu vôle zo strany správneho orgánu nemá oporu v zákone, navyše jeho doplnenie *ex post* do právneho úkonu, ktorého obsah bol daný pri jeho podpísaní, je z hľadiska princípov dokazovania nelogické (rozsudok najvyššieho súdu č. k. 4 Sžf 5/2011 z 30. novembra 2011).

30. Skutočnosť, že plnomocnenstvo žalobcu (vopred) udelené advokátovi na zastupovanie v konaní o kasačnej sťažnosti (ako jednostranný právny úkon) neobsahuje explicitný prejav vôle advokáta, že takéto splnomocnenie prijíma, nepredstavuje prekážku, ktorá bráni kasačnému súdu rozhodnúť o kasačnej sťažnosti spisanej (vypracovanej) advokátom.

31. Podmienku povinného zastúpenia advokátom v kasačnom konaní by nespĺňalo také splnomocnenie, ktoré by žalobca udelil advokátovi len na spísanie kasačnej sťažnosti, resp. na podanie kasačnej sťažnosti správneho súdu.

32. Prerokovaný prípad je však iný.

33. Pokiaľ najvyšší súd nemal žiadne pochybnosti o tom, že kasačná sťažnosť bola spísaná (vypracovaná) advokátom (§ 449 ods. 1 druhej vety SSP), z uvedeného úkonu právnej služby mohol konkludentne vyvodiť, že advokát so splnomocnením súhlasil a svoje oprávnenie konať v mene splnomocniteľa reálne vykonal.

34. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že námietka sťažovateľa o nesprávnom posúdení podmienky povinného zastúpenia advokátom vyplývajúcej z § 449 ods. 1 prvej vety SSP najvyšším súdom je opodstatnená. Výklad citovaného článku Správneho súdneho poriadku najvyšším súdom nie je ústavne súladný, pretože pri rozhodovaní o kasačnej sťažnosti sťažovateľa nezohľadnil východiská ochrany základných práv a slobôd uvedené v bodoch 16, 17, 22 a 24 uvedeného nálezu ústavného súdu.

35. Na skutkovom základe uvedenom v bodoch 13, 18, 30 a 33 uvedeného nálezu ústavný súd podľa § 127 ods. 2 ústavy a jemu zodpovedajúcemu § 131 ods. 1 zákona o ústavnom súde rozhodol, že uznesením najvyššieho súdu č. k. 2 Sžk 29/2019 z 28. novembra 2019 boli porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu), preto napadnuté uznesenie podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a jemu zodpovedajúcemu § 133 ods. 2 a ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu).

36. Podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd zruší právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

37. Podľa § 134 ods. 2 zákona o ústavnom súde ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je viazaný rozhodnutím ústavného súdu podľa § 133 ods. 3 písm. a) až d); toto rozhodnutie ústavného súdu je vykonateľné doručením.

38. Úlohou najvyššieho súdu bude opätovne rozhodnúť o kasačnej sťažnosti sťažovateľa, majúci na zreteli, že spravodlivosť, ktorá je osobitne zvýraznená v čl. 6 ods. 1 dohovoru, je kritériom ukladajúcim každému všeobecnému súdu povinnosť hľadať také riešenie ním prejednávanej veci, ktoré nebude možné vyhodnotiť ako popierajúce zmysel a účel príslušných zákonných ustanovení.

VI. Trovky konania

39. Trovky konania pred ústavným súdom, ktoré vzniknú účastníkovi konania, uhrádza účastník konania (§ 73 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovky konania (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Za trovky konania môžu byť považované iba také výdavky, ktoré sú preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené, ak vznikli v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

40. Pri rozhodovaní o priznaní náhrady trov konania ústavný súd vychádza z § 1 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), podľa ktorého výpočtovým základom pre účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka, ak ods. 4 neustanovuje inak. Táto podľa oznámenia Štatistického úradu Slovenskej republiky za I. polrok 2019 predstavovala sumu 1 062 eur.

41. Ústavný súd preto v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky priznal sťažovateľovi náhradu trov konania v celkovej sume 375,24 eur z dôvodu trov právneho zastúpenia, a to za dva úkony právnej služby (príprava a prevzatie vecí, písomné vyhotovenie sťažnosti vykonané v roku 2020) v sume 177 eur za jeden úkon a dva režijné paušály v sume 10,62 eur za jeden paušál, ktoré zaviazal uhradiť najvyšší súd (bod 3 výroku nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. júna 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu